

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

§. XIII. Contractus sponsionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

Religio est incapax possidendi, tam in particulari, quam in communi, uti est illa Min. de Obser. & Capucein. restitui debent Syndico Apostolico Conventus, in quo Religiosus est de familia, juxta const. Urb. VIII. incip. . . .

Idem debet dici de iis, qui vincunt mulieres matrimonio conjunctas, quæ alia bona à dotalibus non habent; nam restitutio est faciendæ maritis; nisi summa ludo obtenta sit exigua, quia tunc præsumuntur ipsi mariti præstare consensum alienationis uxoris.

70. Petitur. *Cajus furtivam pecuniam ludo exposuit, in quo lucratus est centum, quæritur, an faciat suum lucrum?*

Resp. Negativè, ex regula generali, quod ludens aliena pecunia, non facit lucrum suum, quod ludendo acquirit; nam in casu contractus ludi videtur invalidus, utpotè celebratus per dolum dantem illi causam; si enim collusor scivisset pecuniam esse alienam, non lusisset; præsumendum est enim non voluisse peccare. Verùm, si Cajus haberet aliquod proprium, quod traderet perditum, vel unde pecuniam restituere posset, dum eam perderet, posset retinere lucrum. Hæc possunt applicari collusori furtivæ à socio in ludo pecuniam, quam ludit.

71. Sed petitur. *Titius lucratus est in ludo à fure mille, potest ne sibi retinere?*

Resp. Affirmativè, si fur habet dominium pecuniarum, quam ludo exposuit, quod censetur habere, si per pecuniam furto acquisitam, in negotiatione eam pecuniam acquisivit, ut communiter DD. Si

vetò illius dominium non spectabat ad furem, non potest sibi tale lucrum retinere, sed postquam cognoverit esse alienam, tenetur ratione rei acceptæ omnino restituere; & si tenetur Titio reddere æquale de aliis bonis.

§. XIII.

Contractus sponsionis.

72. *Quæritur; Quid sit contractus sponsionis, vulgò scommessa?*

Resp. Est contractus, quo duo, vel plures contententes de veritate, aut eventus alienius rei, se obligant ad dandum aliquid sibi invicem, si res non sit, ut ipsi dicunt. Contendunt Petrus, & Paulus super Lillæ expugnatione: aliter Paulus fuisse expugnatam die 10. Octobris, vel expugnandum mense Januarii, & quando non ita sit, se obligat ad dandum Petro decem aureos. Petrus id negat, pariter se obligans; quod dabit Paulo decem aureos, si fuerit eo tempore expugnata. Ut contractus iste sit licitus, & justus, requiritur? Primo, ut res sit æqualiter dubia, & eventus incertus in utroque spondente, aliàs non servaretur æqualitas, & melior esset conditio unius, quàm alterius. Secundo, ut sponsio in sensu univoco accipiatur. Tertio, ut causa in sponsionem deducta non sit inhonesta, & illicita. Hinc patet, quòd illicita sit sponsio eorum, qui spondent, quòd alter alterum superabit in bibendo; causa enim hic est inhonesta, & datur alterutri occasio se inebriandi.

73. Petitur: *Cajus sponsione præmis-*

ſa cum Titio centum aureorum, quod Cardinalis N. eligitur in ſummum Pontificem, lucratus eſt, quia evenit, ut ipſe affirmabat, eos non recepit; deinde accedens ad Confeſſarium ab eo inquirit, an poſſit eos aureos retinere; quid Confeſſarius dicitur eſt?

Reſp. I. Quòd ſponſio celebrata cum Titio nulla eſt, & irrita. II. Quòd dominium in eam pecuniam non acquirit, nec ſuam facit. III. Quòd eos aureos tenetur tradere locis piis, loci, in quo ſponſio fuit facta, vel, ubi primùm detecta fuerit. IV. Quòd ſi fuerit Clericus ſecularis, vel Regularis, eſt ipſo facto in utroque foro privatus, quovis beneficio Eccleſiaſtico, & inhabilis ad ea, & alia in futurum. V. Quòd eſt excommunicatus excommunicatione Papæ reſervata, à qua à Confeſſario, etiam in mortis articulo, abſolvi non poteſt, niſi prævia integra horum aureorum reſtitutione locis ſupradictis.

Hæc omnia habentur ex Conſt. Cogit nos la. 4. Greg. XIV. in Bullar. ro. 2. in qua ſub prædictis penis damnantur ſponſiones, ſeu excommunicata, & pacta, ſuper vita, morte, & futura electione Summi Pontificis, ac promotionibus S. R. E. Cardinal. Poena excommunicationis reſervate extenditur, etiam ad præſtantes auxilium, conſilium, vel faſorem, aut mediatores dictarum ſponſionum, ut ibi textus.

74. At petitur; Victor adhuc aureos non recepit, vel eos viſto condonavit, quæritur, an deus poſſit eos retinere?

Reſp. Negative, ut ex ipla Conſt. §. Quinimò, ibi: Statuimus, &c. Sed quicquid pecuniarum, aut cuiuſcuſque

alterius rei in contractus, ſeu ſponſiones huiusmodi deductum fuerit, ſive datum, & acceptum, ſive tantummodo promiſſum, vel, ut præfertur, condonatum, aut etiam, ut ab aliis ſolvatur, mandatum exiſtat, eo ipſo piis locis ejus Civitatis, aut Oppidi, ubi ſponſiones ipſe inſta, vel, ubi primùm detecta fuerint, etiamſi prius alibi inſta ſint, acquiſitum cenſeri, & ipſos contrahentes ad reſtitutionem, ſive elargitionem eiſdem piis locis in utroque foro teneri.

75. Petitur; Cajuſ concurrentibus Latio, Franciſco, & Titio ad beneficium (quod uni ſolum concedi debet) cum unoquoque eorum ſeorſim ſpondet decem nummos, quod non eligitur ad illud, deinde conſulit Confeſſarium, an poſſit in ſua conſcientia retinere viginti, qua lucrabitur à duobus, qui non eligentur; quid Confeſſarius reſponſurus erit?

Reſp. Quòd non poteſt retinere; ratio eſt, quia in tali contractu non ſervatur æqualitas periculi amittendi; nam Cajuſ eſt certus, quod infallibiliter lucrabitur viginti ab aliis duobus, qui non eligentur, quamvis debeat perdere decem cum eo, qui beneficium obtinebit.

Dices, quælibet ſponſio ſeorſim ſumpta eſt licita, ergo etiam ſimul junctæ.

Reſp. Negando conſequentiam: in primo caſu nullus eſt certus de non peridendo, aut lucrando, ſed utrinque eſt æquale periculum, & ſpes; at, dum ſimul celebrantur, nec ſpes lucrandi, & perdendi periculum eſt in omnibus æquale; ſed illa in Cajo eſt infallibilis. Contra Poncium cit. diſp. 8. q. 4. nu. 21.

79. Petitur; Petrus ſciens certò Urbem

Item A. esse expugnatam, protestatur Paulo id negante, se certo scire: quoniam obstante, Paulus spondet decem aureos Urbem non esse expugnatam; Petrus sponsonem acceperat, & vincit; quaritur, an in conscientia possit eos decem aureos recipere, & restituere?

Resp. Affirmat Diana *tr. 4. de Ludo res. sol. 75. to. 6.* Coord. juxta regulam, quod volenti, & consentienti nulla fit iniuria, neque dolus: sibi, & suae pertinaciae Paulus imputet aureorum jacturam. Consentunt Quilici, & Sanchez id permittentes in poenam temeritatis Pauli durissima frontis.

Negat Poncius ubi supra eum Card. de Lugo *num. 19.* ratio est, quia Petrus certus de expugnatione, & spondens, quod Civitas sit expugnata, non vendit Paulo pro decem nummis, quos hic spondet, si Civitas sit expugnata, nisi jus ad decem alios nummos, quos ipse Petrus spondet se daturum, si Civitas non sit expugnata; sed tale jus, supposita certitudine expugnationis, non valet tantum, quam decem nummi, quos Paulus spondet, ergo non servatur aequalitas. Nec obstat, quod Paulus putet tanti valere; quia Petrus certus omninè de expugnatione, scit omninò, quod non valet tanti, & se non exponit periculo perdendi; ergo non potest vendere Paulo jus ad decem nummos (quos Petrus est certus se non perditurum) & pro illo accipere jus certum ad nummos, quos Paulus spondet. Pater à pari de vendente gemma, quam certo scit esse falsam, quam non potest vendere emptori, non credenti esse falsam, tanto pretio; quanto venderetur, si non foret

falsa; ratio est, quia in tali venditione, & emptione non servatur aequalitas, & iustitia. Quam sententiam in praxi amplectimur.

Ad rationem Dianae dicitur, quod licet in hujusmodi sponsonibus non interveniat fraus, & injuria, non propterea est licita, & iusta, quia Petrus videt, quod jus, quod pro decem nummis vendit Paulo, non tanti valet.

Illa Quilici, & Sanchez, non subsistit; aliàs idem dici posset de vendente gemmam falsam emptori, nolenti credere esse falsam. Tum quia poena imponi debet ab Iudice, non à quovis privato propria auctoritate.

Alii putant, Petrum posse lucrum sua conscientia retinere, quia praesumunt Paulum velle eos aureos donare; sed praesumptio sine fundamento statuitur, & nisi id certò constet, non est praesumendum; & maxime, dum res non est parvi momenti. Cesset itaque Petrus à sponsonibus; & dum spondet, pretium receptum restituat.

§. XIV.

Contractus Emptionis, & venditionis.

80. **Q**uæritur, quid sit emptio, & venditio?

Resp. Emptio est contractus, per quem mediante pretio determinato dominium in rem aliquam acquiritur. Venditio vero est contractus, per quem mediante pretio determinato, alicuius rei in alterum transfertur dominium. Quare ad emptionem, & venditionem tria debent